

มหาวิทยาลัยรามคำแหง
สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดปราจีนบุรี

คู่มือ
ประกันคุณภาพการศึกษา (สำหรับนักศึกษา)

www.prachin.ru.ac.th

คำนำ

คู่มือประกันคุณภาพการศึกษา (สำหรับนักศึกษา) ฉบับนี้ ได้ถูกผลิตเพื่อเผยแพร่ความรู้และบทบาทที่พึงมีต่อการประกันคุณภาพการศึกษานักศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษานำหลักวิชาการดังกล่าวไปใช้ในการดำเนินการโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ตลอดจนก่อให้เกิดการสังเคราะห์ความรู้เพื่อดำเนินชีวิตอย่างมีระบบพอสมควรและเหมาะสมต่อตนเอง

มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติจังหวัดปราจีนบุรี หวังว่านักศึกษา-ผู้ที่สนใจ จักได้ประโยชน์จากเอกสารนี้ และขอขอบคุณผู้หวังดีซึ่งนำเสนอข้อชี้แนะอย่างสร้างสรรค์

รองศาสตราจารย์ ดร.ละออทิพย์ ชนะชัย
รองอธิการบดีฝ่ายวิทยบริการจังหวัดปราจีนบุรี

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
ทำไมต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษา ?	1
การประกันคุณภาพการศึกษาคืออะไร?	3
ประกันคุณภาพการศึกษาเพื่ออะไร?	3
การประกันคุณภาพการศึกษาได้ประโยชน์อย่างไร ?	4
ตารางแสดงมาตรฐานในการประกันคุณภาพการศึกษา	5
นักศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษา	6
ประกันคุณภาพการศึกษาแล้วใครได้ประโยชน์อย่างไร ?	7
นักศึกษามีบทบาทอย่างไรในการประกันคุณภาพการศึกษา ?	8

ทำไมต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษา ?

1

ตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕

หมวด ๖ มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

มาตรา ๔๗

ให้มี ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ และ มาตรฐานการศึกษา ทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และ ระบบการประกันคุณภาพภายนอก

ระบบ หลักเกณฑ์ และ วิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๘

ให้หน่วยงานต้นสังกัด และ สถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ ให้ถือว่า การประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่ง ของกระบวนการบริหารการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำ รายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ เปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนา คุณภาพ และ มาตรฐานการศึกษา และ เพื่อรองรับ การประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา ๔๙

ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชน ทำหน้าที่ พัฒนา เกณฑ์ วิธีการประเมิน คุณภาพภายนอก และ ทำการประเมินผล การจัดการศึกษา เพื่อให้มี การตรวจสอบคุณภาพ ของ สถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย และหลักการและแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ ตามที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัตินี้

ให้มีการประเมินผลคุณภาพภายนอก ของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี นับตั้งแต่ การประเมิน ครั้งสุดท้าย และ เสนอผลการประเมิน ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน

มาตรา ๕๐

ให้สถานศึกษา ให้ความร่วมมือ ในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครอง และ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ สถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติม ในส่วนที่พิจารณาเห็นว่า เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอ ของ **สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)** หรือบุคคล หรือ หน่วยงานภายนอก ที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง ที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอก ของสถานศึกษานั้น

มาตรา ๕๑

ในกรณีที่ ผลการประเมินภายนอก ของสถานศึกษาใดไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไข ต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไข ภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือ คณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข

การประกันคุณภาพการศึกษาคืออะไร ?

การประกันคุณภาพการศึกษา คือ การดำเนินการต่าง ๆ ทั้งด้านวิชาการและการบริการ/การจัดการ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง คือ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม คือ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวม ว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ การประกันคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการ "ป้องกัน" ไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและผลผลิตที่ไม่มีคุณภาพ

ประกันคุณภาพการศึกษาเพื่ออะไร ?**วัตถุประสงค์ในการประกันคุณภาพการศึกษามีดังต่อไปนี้**

1. เพื่อให้สาธารณชนมั่นใจว่ามหาวิทยาลัยรามคำแหงดำเนินการตามพันธกิจหลัก 4 ด้าน ของการอุดมศึกษาครบถ้วนอย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน
2. เพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและพร้อมรับการประกันคุณภาพโดยมหาวิทยาลัยรวมทั้งหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง
3. เพื่อให้มหาวิทยาลัยมีการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพโดยรวมของมหาวิทยาลัย
4. เพื่อให้มหาวิทยาลัยมีการบริหารจัดการที่ดีและสามารถตรวจสอบได้

การประกันคุณภาพการศึกษาได้ประโยชน์อย่างไร ?

การประกันคุณภาพการศึกษาจะทำให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีโอกาสได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการและการพัฒนาการศึกษาทุกขั้นตอน ตั้งแต่การกำหนดเป้าหมาย/การวางแผน การทำตามแผน การประเมินผล และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงาน นอกจากนี้การประกันคุณภาพการศึกษายังเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องดังนี้

- นักศึกษาและผู้ปกครองมีหลักประกันและความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด
- ผู้บริหารสถานศึกษาได้ทำงานอย่างมืออาชีพ ได้ทำงานที่เป็นระบบที่ดี มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ และเน้นวัฒนธรรมคุณภาพ ได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทำให้เป็นที่ยอมรับของสังคม
- ผู้บริหารได้ใช้ภาวะผู้นำ และความรู้ความสามารถในการบริหารงานอย่างเป็นระบบ และมีความโปร่งใส เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับและนิยมชมชอบหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ และเป็นประโยชน์ต่อสังคม
- หน่วยงานที่กำกับดูแลได้สถานศึกษาที่มีคุณภาพและศักยภาพในการพัฒนาตนเอง ซึ่งจะช่วยแบ่งเบาภาระในการกำกับดูแลสถานศึกษา และก่อให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพทางการศึกษา และคุณภาพของสถานศึกษา
- ผู้ประกอบการ ชุมชน สังคม และประเทศชาติได้เยาวชนและคนที่ดีมีคุณภาพและศักยภาพที่จะช่วยทำงานพัฒนาองค์กร ชุมชน สังคมและประเทศชาติต่อไป

ตารางแสดงมาตรฐานในการประกันคุณภาพการศึกษา

มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา (โดย สกอ.)	มาตรฐานในการประเมินคุณภาพการศึกษา ภายนอกสถานศึกษา (โดย สมศ.)
<p>มาตรฐานที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินงาน</p> <p>มาตรฐานที่ 2 การเรียนการสอน</p> <p>มาตรฐานที่ 3 กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา</p> <p>มาตรฐานที่ 4 การวิจัยสถาบันและหรืองานสร้างสรรค์</p> <p>มาตรฐานที่ 5 การบริการทางวิชาการแก่สังคม</p> <p>มาตรฐานที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม</p> <p>มาตรฐานที่ 7 การบริหารและการจัดการ</p> <p>มาตรฐานที่ 8 การเงินและงบประมาณ</p> <p>มาตรฐานที่ 9 การประกันคุณภาพภายใน</p>	<p>1. ด้านคุณภาพบัณฑิต</p> <p>2. ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์</p> <p>3. ด้านการบริการวิชาการ</p> <p>4. ด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม</p> <p>5. ด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร</p> <p>6. ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน</p> <p>7. ด้านการประกันคุณภาพ</p>

นักศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษา

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามปณิธานและภารกิจของมหาวิทยาลัยรามคำแหงมี ดังต่อไปนี้

1. เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและพัฒนาตนเองอย่างมีศักยภาพที่จะดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
2. เป็นบัณฑิตที่มีวินัยขยัน อดทน และมีความรับผิดชอบในตนเองและสังคม
3. เป็นบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม
4. เป็นบัณฑิตที่พัฒนาตนให้มีความรู้ความสามารถในภาษาต่างประเทศ เพื่อการสื่อสารได้อย่างน้อย 1 ภาษา
5. เป็นบัณฑิตที่มีเจตคติ ทัศนคติ และแนวคิดแบบวิทยาศาสตร์ โดยใช้เหตุผลในการวินิจฉัยปัญหา
6. เป็นบัณฑิตที่มีเจตคติที่ดีเป็นพื้นฐานในความเข้าใจเกี่ยวกับชาติภูมิ ในการดำรงเอกลักษณ์และความมั่นคงของชาติ
7. เป็นบัณฑิตที่รู้จักอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีความเข้าใจในความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านต่างๆ
8. เป็นบัณฑิตที่มีความรู้และความเข้าใจในสภาวการณ์ทางวิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม เศรษฐกิจและสังคม ทั้งในเชิงวิเคราะห์และสังเคราะห์

ประกันคุณภาพการศึกษาแล้วใครได้ประโยชน์อย่างไร ?

ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการประกันคุณภาพการศึกษามีดังต่อไปนี้

นักศึกษา	: ส่งเสริมให้เป็นผู้ที่มีความรู้คู่คุณธรรม
ผู้ปกครองของนักศึกษา	: ไว้วางใจในสถาบันที่จะให้ลูกหลานเข้าศึกษา
ผู้ประกอบการ/นายจ้าง	: ได้บุคลากรที่ดี มีความรู้ความสามารถเหมาะสมตามต้องการ
ประชาชน/สังคม/รัฐบาล	: ได้ทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	: บรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานด้านการศึกษา

นักศึกษา มีบทบาทอย่างไรในการประกันคุณภาพการศึกษา ?

๑

มาตรฐาน	รายละเอียด	บทบาทของนักศึกษา
มาตรฐานที่ 1	ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินงาน	รับทราบและเผยแพร่ให้กับเครือข่ายนักศึกษา
มาตรฐานที่ 2	การเรียนการสอน	<ol style="list-style-type: none"> ประเมินการสอนของอาจารย์ตามความเป็นจริง เพื่อการปรับปรุงและพัฒนา ประเมินความพร้อมของสาขาวิทยบริการฯ จังหวัดปราจีนบุรี (ตามแบบประเมิน) ร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ต่างๆ
มาตรฐานที่ 3	กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> สร้างกลุ่มนักศึกษา เพื่อดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นระบบ โดยมีการวางแผน ดำเนินการ ตรวจสอบ และการนำผลการตรวจสอบไปปรับปรุงและพัฒนา ร่วมกิจกรรมต่างๆ ของสาขาวิทยบริการฯ จังหวัดปราจีนบุรี ประเมินความพร้อมและบริการต่างๆ ของสาขาวิทยบริการฯ จังหวัดปราจีนบุรี ตรงตามความเป็นจริง

๑

มาตรฐาน	รายละเอียด	บทบาทของนักศึกษา
มาตรฐานที่ 4	การวิจัยสถาบันและหรืองานสร้างสรรค์	1. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมที่นักศึกษาดำเนินการแก่มหาวิทยาลัย
มาตรฐานที่ 5	การบริการวิชาการแก่สังคม	<ol style="list-style-type: none"> ดำเนินกิจกรรมด้านวิชาการให้แก่ชุมชน ร่วมกิจกรรมบริการวิชาการของสาขาวิทยบริการฯ จังหวัดปราจีนบุรี พัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองจากการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การเผยแพร่ให้กับแก่ชุมชน
มาตรฐานที่ 6	การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	<ol style="list-style-type: none"> ดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงาม ร่วมกิจกรรมสาขาวิทยบริการฯ จังหวัดปราจีนบุรีและเผยแพร่วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย
มาตรฐานที่ 7	การบริหารและการจัดการ	1. ประเมินประสิทธิผลและเสนอข้อคิดเห็น เพื่อช่วยกันพัฒนาสาขาวิทยบริการฯ จังหวัดปราจีนบุรี

มาตรฐาน	รายละเอียด	บทบาทของนักศึกษา
มาตรฐานที่ 8	การเงินและงบประมาณ	1. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณที่ใช้ในการจัดกิจกรรม อย่างเป็นระบบและนำเสนอต่อสาขาวิทยบริการฯ จังหวัด ปราจีนบุรี
มาตรฐานที่ 9	การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มหาวิทยาลัยรามคำแหง	1. รับทราบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา 2. แลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ การศึกษาในเครือข่ายภายใน-ภายนอก มหาวิทยาลัย 3. เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาและ เสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาปรับปรุงงานประกัน คุณภาพการศึกษาให้กับนักศึกษาทั้งภายใน-ภายนอก มหาวิทยาลัยรามคำแหง 4. นำความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการ ดำเนินกิจกรรม / โครงการนักศึกษาตลอดจนใช้ใน ชีวิตประจำวัน